

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

17. november 2022*

Eelotsusetaotlus – ELTL artiklid 34 ja 36 – Kaupade vaba liikumine – Intellektuaalomand – Kaubamärgid – Määrus (EÜ) nr 207/2009 – Artikli 9 lõige 2 – Artikkel 13 – Direktiiv 2008/95 – Artikli 5 lõige 1 – Artikkel 7 – Kaubamärgist tulenevad õigused – Kaubamärgist tulenevate õiguste ammendumine – Ravimite paralleelimport – Originaalravim ja geneeriline ravim – Majanduslikult seotud ettevõtjad – Geneerilise ravimi ümberpakendamine – Uus välispakend – Originaalravimi kaubamärgiga tähistamine – Kaubamärgiomaniku keeld – Liikmesriikide turgude kunstlik eraldamine

Liidetud kohtuasjades C-253/20 ja C-254/20,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel hof van beroep te Brusseli (Brüsseli apellatsioonikohus, Belgia) 25. mai 2020. aasta otsustega esitatud eelotsusetaotlused, mis saabusid Euroopa Kohtusse 9. juunil 2020, menetlustes

Impexco NV

versus

Novartis AG (C-253/20)

ja

PI Pharma NV

versus

Novartis AG,

Novartis Pharma NV (C-254/20),

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president E. Regan, kohtunikud D. Gratsias, M. Ilešič (ettekandja), I. Jarukaitis ja Z. Csehi,

kohtujurist: M. Szpunar,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Impexeco NV ja PI Pharma NV, esindajad: *advocaten* F. Cornette, L. Coucke, V. Pede ja T. Poels-Ryckeboer,
- Novartis AG ja Novartis Pharma NV, esindajad: *advocaten* J. Figys, P. Maeyaert, J. Muyldermans, K. Roox, L. van Kruijsdijk ja M. Van Nieuwenborgh,
- Euroopa Komisjon, esindajad: É. Gippini Fournier, P.-J. Loewenthal ja F. Thiran,

olles 13. jaanuari 2022. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlused puudutavad ELTL artiklite 34 ja 36 tõlgendamist.
- 2 Eelotsusetaotlused on esitatud kahe kohtuvaidluse raames, millest esimese pooled on Impexeco NV ja Novartis AG ning teise pooled on ühelt poolt PI Pharma NV ja teiselt poolt Novartis ja Novartis Pharma NV; mõlemad kohtuvaidlused käsitlevad Belgias selliste geneeriliste ravimite turustamist, mis paralleelimporditakse Madalmaadest uude välispakendisse ümberpakendatuna nii, et Novartisele kuuluv geneerilise ravimi kaubamärk on asendatud originaalravimi kaubamärgiga, mis samuti kuulub Novartisele.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Määrus nr 207/2009

- 3 Nõukogu 26. veebruari 2009. aasta määruse (EÜ) nr 207/2009 Euroopa Liidu kaubamärgi kohta (ELT 2009, L 78, lk 1), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2015. aasta määrusega (EL) 2015/2424 (ELT 2015, L 341, lk 21), (edaspidi „määrus nr 207/2009“) artiklis 9 „ELi kaubamärgiga antavad õigused“ oli sätestatud:

„1. ELi kaubamärgi registreerimine annab kaubamärgiomanikule selle suhtes ainuõiguse.

2. Ilma et see piiraks kaubamärgiomanike õigusi, mis on omandatud enne ELi kaubamärgi taotluse esitamise kuupäeva või prioriteedikuupäeva, on sama ELi kaubamärgi omanikul õigus takistada kõiki kolmandaid isikuid kasutamast äritegevuse käigus ilma tema loata kaupade või teenuste seoses mis tahes tähist, kui:

- a) tähis on identne ELi kaubamärgiga ja seda kasutatakse kaupade või teenuste puhul, mis on identsed nendega, mille suhtes ELi kaubamärk on registreeritud;

b) tähis on identne või sarnane ELi kaubamärgiga ning seda kasutatakse kaupade või teenuste puhul, mis on identsed või sarnased selliste kaupade või teenustega, mille suhtes ELi kaubamärk on registreeritud, kui nende äravahetamine üldsuse poolt on tõenäoline; äravahetamise tõenäosus hõlmab ka tõenäosust, et tähist seostatakse kaubamärgiga;

c) tähis on identne või sarnane ELi kaubamärgiga, sõltumata sellest, kas seda kasutatakse seoses kaupade või teenustega, mis on identsed, sarnased või ei ole sarnased nende kaupade või teenustega, mille suhtes kõnealune ELi kaubamärk on registreeritud, juhul kui ELi kaubamärk on liidus üldtuntud ja juhul kui kõnealuse tähise põhjusega kasutamine tähendaks ELi kaubamärgi eristusvõime või omandatud maine ebaausat ära kasutamist või kahjustamist.

3. Lõike 2 alusel võib eelkõige keelata järgmised toimingud:

a) tähise kandmine kaupadele või nende pakendile;

b) tähisega kaupade pakkumine, turulelaskmine või ladustamine nimetatud otstarbel või tähisega teenuste pakkumine või nendele osutamine;

c) tähisega kaupade importimine ja eksportimine;

[...].“

4 Määruse nr 207/2009 artiklis 13 „ELi kaubamärgist tulenevate õiguste ammendumine“ oli sätestatud:

„1. ELi kaubamärk ei anna selle omanikule õigust keelata kaubamärgi kasutamist seoses kaupadega, mille kõnealuse kaubamärgi all on Euroopa Majanduspiirkonna turule lasknud kaubamärgi omanik või mis on seal turule lastud tema loal.

2. Lõiget 1 ei kohaldata, kui omanikul on õiguslik põhjendus olla vastu kaupade täiendavale turustamisele, eriti kui kaupade olukord on pärast turuleviimist muutunud või kahjustada saanud.“

Direktiiv 2008/95/EÜ

5 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2008. aasta direktiivi 2008/95/EÜ kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT 2008, L 299, lk 25) artiklis 5 „Kaubamärgiga antavad õigused“ oli sätestatud:

„1. Registreeritud kaubamärk annab omanikule selle kasutamise ainuõiguse. Omanikul on õigus takistada kõiki kolmandaid isikuid kasutamast kaubandustegevuse käigus ilma tema loata:

a) kõiki kaubamärgiga identseid tähiseid kaupade või teenuste puhul, mis on identsed nendega, mille jaoks kaubamärk on registreeritud;

b) kõiki tähiseid, mille identsuse või sarnasuse tõttu kaubamärgiga ning identsuse või sarnasuse tõttu kaubamärgiga ja tähisega kaitstud kaupade või teenustega esineb risk, et üldsus võib need omavahel segi ajada; esineb risk, et see võib tekitada seoseid kaubamärgi ja tähise vahel.

[...]

3. Lõigete 1 ja 2 alusel võib muu hulgas keelata järgmised toimingud:

- a) tähise kandmine kaupadele või nende pakendile;
- b) kõnealuse tähisega kaupade pakkumine, turuleviimine või ladustamine nimetatud otstarbel või kõnealuse tähisega teenuste pakkumine või osutamine;
- c) kaupade importimine ja ekspordimine kõnealuse tähise all;

[...]“.

6 Selle direktiivi artiklis 7 „Kaubamärgist tulenevate õiguste ammendumine“ oli sätestatud:

„1. Kaubamärk ei anna selle omanikule õigust keelata kaubamärgi kasutamine seoses kaupadega, mille on kõnealuse kaubamärgi all ühenduse turule viinud kaubamärgi omanik või mis on seal turule viidud tema loaga.

2. Lõiget 1 ei kohaldata, kui omanikul on õiguslik põhjendus olla vastu kaupade täiendavale turustamisele, eriti kui kaupade olukord on pärast turuleviimist muutunud või kahjustada saanud.“

Direktiiv 2001/83/EÜ

7 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiivi 2001/83/EÜ inimtervishoiu kasutatavaid ravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta (EÜT 2001, L 311, lk 67; ELT eriväljaanne 13/27, lk 69), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiiviga 2004/27/EÜ (ELT 2004, L 136, lk 34; ELT eriväljaanne 13/34, lk 262), artiklis 10 on sätestatud:

„1. Artikli 8 lõike 3 lõiku i kohaldamata ja ilma et see piiraks tööstus- ja kaubandusomandi kaitset käsitlevate seaduste kohaldamist, ei pea taotleja esitama prekliiniliste katsete ega kliiniliste uuringute tulemusi, kui ta suudab tõestada, et ravim on originaalravimi geneeriline ravim, millel on või on olnud luba artikli 6 alusel vähemalt kaheksa aastat liikmesriigi või ühenduse piires.

[...]

2. Käesolevas artiklis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *originaalravim* – ravim, millele on väljastatud luba artikli 6 alusel vastavalt artikli 8 sätetele;
- b) *geneeriline ravim* – ravim, millel on samad kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed toimeained nagu originaalravimil ning mille bioekvivalentsust originaalravimiga on näidanud kohased biosaadavuse uuringud. Toimeaine erinevaid sooli, estreid, eetreid, isomeere, isomeeride segusid, komplekse või derivaate loetakse samaks toimeaineks, kui neil ei ole olulisi eriomadusi ohutuse ja/või efektiivsuse osas. Sellistel juhtudel esitab taotleja täiendavat teavet, mis tõendab loa saanud toimeaine erinevate soolade, estrite või derivaatide ohutust ja/või efektiivsust. Erinevad kiirelt vabanevad suukaudsed ravimvormid loetakse üheks ja samaks

ravimvormiks. Taotlejalt ei nõuta biosaadavuse uuringute teostamist, kui ta suudab tõestada, et geneeriline ravim vastab asjaomastes üksikasjalikes juhistes määratletud kohastele kriteeriumitele.

[...]“.

Beneluxi konventsioon

- 8 Belgia Kuningriigi, Luksemburgi Suurhertsogiriigi ja Madalmaade Kuningriigi poolt Haagis 25. veebruaril 2005 allkirjastatud Beneluxi intellektuaalomandi (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused) konventsiooni (edaspidi „Beneluxi konventsioon“) põhikohtuasjades kohaldatava redaktsiooni artiklis 2.20 „Kaitse ulatus“ on sätestatud:

„1. Registreeritud kaubamärk annab omanikule selle kasutamise ainuõiguse. Ilma et see piiraks üldkohaldatavate õigusnormide võimalikku kohaldamist tsiviilvastutust puudutavates asjades, annab kaubamärgi kasutamise ainuõigus kaubamärgi omanikule õiguse keelata kõikidel kolmandatel isikutel ilma tema loata:

- a. kasutada kaubamärgiga identseid tähiseid kaupade või teenuste puhul, mis on identsed nendega, mille jaoks kaubamärk on registreeritud;
- b. kasutada kaubandustegevuse käigus tähist, mille identsuse või sarnasuse tõttu kaubamärgiga ning selle tähise ja kaubamärgiga tähistatud kaupade ja teenuste identsuse või sarnasuse tõttu on tõenäoline, et üldsus võib need omavahel segi ajada, sealhulgas seostada omavahel kaubamärki ja tähist;

[...]

2. Lõike 1 kohaldamisel loetakse kaubamärgi või sellega sarnase tähise kasutamiseks muu hulgas:

- a. tähise kinnitamine toodetele või nende pakenditele;
- b. tähist kandvate kaupade pakkumine ja turuleviimine või nimetatud eesmärgil valdaminevõi teenuste pakkumine või osutamine tähise all;
- c. tähist kandvate kaupade import või eksport;

[...]“.

- 9 Konventsiooni artikli 2.23 lõikes 3 on sätestatud:

„Ainuõigusest ei tulene õigust keelata kaubamärgi kasutamine seoses kaupadega, mille on asjaomase kaubamärgi all Euroopa Ühenduse või [EMP] turule viinud kaubamärgi omanik või mis on turule viidud tema loal, välja arvatud siis, kui omanikul on õiguspärane põhjus keelata kaupade hilisem turustamine, eriti kui kaupade olukord on pärast turuleviimist muutunud või kahjustada saanud.“

Belgia õigus

- 10 19. aprilli 2001. aasta kuningliku dekreeedi inimtervishoius kasutatavate ravimite paralleelimpordi ning inimtervishoiu- ja veterinaarravimite paralleelturustamise kohta (arrêté royal du 19 avril 2001 relatif à l'importation parallèle des médicaments à usage humain et à la distribution parallèle des médicaments à usage humain et à usage vétérinaire; *Moniteur belge*, 30.5.2001, lk 17954), mida on muudetud 21. jaanuari 2011. aasta kuningliku dekreediga (*Moniteur belge*, 9.2.2011, lk 9864), artikli 3 §-s 2 on sätestatud:

„Erandina 14. detsembri 2006. aasta kuningliku dekreeedi inimtervishoiu- ja veterinaarravimite kohta artikli 4 § 1 esimeses lõigus sätestatust võib ravimit paralleelimportida sooviv isik saada selleks loa, tingimusel et tegemist on ravimiga:

- 1 millel on päritoluliikmesriigis müügiluba, mille on andnud selle liikmesriigi pädev asutus;
- 2 mille puhul on olemas originaalravim;
- 3 mis ei ole küll igas mõttes identne originaalravimiga, kuid:
  - a) millel on samad kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed toimeained;
  - b) millel on vähemalt samad ravinäidustused;
  - c) mis on vähemalt samal terapeutilisel tasemel;
  - d) millel on vähemalt sama ravimvorm.

Kui on tõendatud, et ravim, millele on taotletud paralleelimpordi luba ja mis vastab esimese lõigu punkti 3 alapunktidele a ja d, on abiainete osas sama kvalitatiivse ja kvantitatiivse koostisega ning selle tootmisprotsess on sama, siis loetakse ravim esimese lõigu punkti 3 alapunktile c vastavaks.

Kui föderaalasutus leiab, et esimese lõigu punkti 3 alapunktis c sätestatud kriteeriumi täidetust ei ole tõendatud, taotleb ta päritoluliikmesriigi pädevalt asutuselt teavet, mis on vajalik selle kriteeriumi täidetuse hindamiseks.

Esimese lõigu punkti 3 alapunktis c sätestatud kriteeriumi täidetust saab tõendada vähemalt ühe järgmisena loetletud uuringu või katse abil:

- 1 bioekvivalentsuuringud;
- 2 kliinilised uuringud,
- 3 farmakodünaamilised uuringud;
- 4 ravimi kohaliku kättesaadavuse uuringud;
- 5 *in vitro* lahustumisuuringud.

Neljandas lõigus loetletud uuring või katse, mida kasutatakse, peab olema kohandatud ravimi eriomadustele.“

Põhikohtuasjad ja eelotsuse küsimused

- 11 Šveitsi õiguse alusel asutatud äriühing Novartis AG on ravimite tootmisega tegeleva üleilmse kontserni Novartis emaettevõtja. Eelkõige kuuluvad sellesse kontserni originaalravimite tootmisega tegelev äriüksus Pharmaceuticals ning geneeriliste ravimite tootmisega tegelev äriüksus Sandoz.
- 12 Impexeco ja PI Pharma on Belgia õiguse alusel asutatud ettevõtjad, kes tegelevad ravimite paralleelkaubandusega.

Kohtuasi C-253/20

- 13 Novartis on välja töötanud ravimi, mille toimeaine on letrosool ning mida Belgias ja Madalmaades turustatakse Novartisele kuuluva ELi kaubamärgi Femara all.
- 14 Seda ravimit turustatakse Belgias 30 ja 100 õhukese polümeerikattega 2,5 mg tableti pakendis ning Hollandis 30 õhukese polümeerikattega 2,5 mg tableti pakendis.
- 15 Sandoz BV turustab Madalmaades ja Sandoz NV turustab Belgias geneerilist ravimit „Letrozol Sandoz 2,5 mg“, mis Madalmaade puhul on 30 õhukese polümeerikattega tableti pakendis ja Belgia puhul 30 ja 100 õhukese polümeerikattega tableti pakendis.
- 16 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul on nimetuste „Femara“ ja „Letrozol Sandoz“ all turustatavad ravimid identsed.
- 17 Impexeco teatas 28. oktoobri 2014. aasta kirjas Novartisele, et kavatses alates 1. detsembrist 2014 Madalmaadest importida ja viia Belgias turule ravimit „Femara 2,5 mg x 100 tabletti (letrosool)“. Eelotsusetaotlusest nähtub, et tegelikult oli tegemist ravimiga „Letrozol Sandoz 2,5 mg“, mis oli ümber pakendatud uude välispakendisse, millele Impexeco kavatses kinnitada kaubamärgi Femara.
- 18 Novartis teatas 17. novembri 2014. aasta kirjas, et keelab Impexeco kavandatud paralleelimpordi, kuna teisena mainitud ravimi taas tähistamine Novartise toodetava originaalravimi kaubamärgiga, nimelt kaubamärgiga Femara, rikub ilmselgelt tema õigusi, mis tulenevad sellest kaubamärgist, ja võib avalikkust eksitada.
- 19 Impexeco asus 2016. aasta juulis Belgias turustama ravimit „Letrozol Sandoz 2,5 mg“, mis oli ümberpakendatud uude pakendisse, mis kandis kaubamärki Femara.
- 20 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul on Belgias ravimite „Femara (Novartis) 2,5 mg“, „Letrozol Sandoz 2,5 mg“ ja „Femara (Impexeco) 2,5 mg“ hind üldsusele identne. Seevastu ravimi „Letrozol Sandoz 2,5 mg“ hind üldsusele on Madalmaades oluliselt madalam.
- 21 Kuna Novartis oli seisukohal, et käesoleva kohtuotsuse punktis 19 kirjeldatud turustamine rikub tema kaubamärgist tulenevaid õigusi, esitas ta 16. novembril 2016 Impexeco vastu hagi stakingsrechter te Brusselile (Brüsseli kohtu esialgse õiguskaitse kohtunik, Belgia).

- 22 Impexeco teavitas 10. aprilli 2017. aasta kirjas Novartist ka oma kavatsusest turustada Belgias Madalmaadest imporditud ja uue etiketiga märgistatud ravimit „Femara 2,5 mg“ 30 õhukese polümeerikattega tableti pakendis. Eelotsusetaotlusest nähtub, et tegemist oli ravimiga „Letrozol Sandoz 2,5 mg“, mille Impexeco kavatses märgistada uue etiketiga ja tähistada kaubamärgiga Femara.

Kohtuasi C-254/20

- 23 Novartis on välja töötanud ravimi, mille toimeaine on metüülfenidaat. Novartis Pharma NV turustab Belgias seda ravimit talle kuuluva Beneluxi sõnamärgi Rilatine all karbis, milles on 20 10 mg tabletti. Madalmaades turustab Novartis Pharma BV seda ravimit kaubamärgi Ritalin all karbis, milles on 30 10 mg tabletti.
- 24 Sandoz BV turustab Madalmaades geneerilist ravimit „Metüülfenidaat HCl Sandoz 10 mg“ 30 tabletti sisaldavas pakendis.
- 25 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul on nimetuste „Metüülfenidaat HCl Sandoz 10 mg tablett“ ja „Ritalin 10 mg tablett“ all turustatavad ravimid identsed.
- 26 PI Pharma teatas 30. juuni 2015. aasta kirjas Novartis Pharma NV-le oma kavatsusest importida Madalmaadest ja viia Belgia turule ravimit „Rilatine 10 mg x 20 tabletti“. Eelotsusetaotlusest nähtub, et tegelikult oli tegemist ravimiga „Metüülfenidaat HCl Sandoz 10 mg“, mis oli ümberpakendatud uude välispakendisse, millele PI Pharma kavatses kinnitada kaubamärgi Rilatine.
- 27 Novartis teatas 22. juuli 2015. aasta kirjas, et keelab PI Pharma kavandatud paralleelimpordi, väites, et ravimi „Metüülfenidaat HCl Sandoz 10 mg“ ümbermärgistamine Novartisele kuuluva originaalravimi kaubamärgiga Rilatine rikub ilmselgelt tema õigusi, mis tulenevad sellest kaubamärgist, ja võib avalikkust eksitada.
- 28 PI Pharma hakkas 2016. aasta oktoobris seda ravimit Belgias turustama ümberpakendatuna uude pakendisse, mis kandis kaubamärki Rilatine.
- 29 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et Belgias on ravimi „Rilatine 10 mg x 20 tabletti Novartis“ hind üldsusele 8,10 eurot (st 0,405 eurot tableti kohta) ja ravimi „Rilatine 10 mg x 20 tabletti PI Pharma“ hind üldsusele 7,95 eurot (st 0,398 eurot tableti kohta), samas kui Madalmaades on ravimi „Metüülfenidaat HCl Sandoz 10 mg“ hind üldsusele 0,055 eurot tableti kohta.
- 30 Kuna Novartis oli seisukohal, et käesoleva kohtuotsuse punktis 28 kirjeldatud turustamine rikkus tema kaubamärgist tulenevaid õigusi, esitas ta 28. juulil 2017 PI Pharma vastu hagi stakingsrechter te Brusselile (Brüsseli kohtu esialgse õiguskaitse kohtunik, Belgia).

Põhikohtuasjade ühised asjaolud

- 31 Stakingsrechter te Brussel (Brüsseli peatamiskohtunik) leidis 12. aprilli 2018. aasta kahes otsuses, et käesoleva kohtuotsuse punktides 21 ja 30 osutatud kaks hagi on põhjendatud muu hulgas seetõttu, et kaubamärgi Femara kinnitamine ümberpakendatud geneerilisele ravimile „Letrozol Sandoz 2,5 mg“ ja kaubamärgi Rilatine kinnitamine ümberpakendatud geneerilisele ravimile

„Metüülfenidaat HCl Sandoz 10 mg“, mida mõlemat imporditi Madalmaadest, rikkus Novartisele kuuluvast kaubamärgist tulenevaid õigusi määruse nr 207/2009 artikli 9 lõike 2 punkti a ning Beneluxi konventsiooni artikli 2.20 lõike 1 punkti a tähenduses. Sellest tulenevalt andis stakingsrechter te Brussel (Brüsseli peatamiskohtunik) korralduse see tegevus lõpetada.

- 32 Impexeco ja PI Pharma esitasid nende otsuste peale eelotsusetaotluse esitanud kohtule apellatsioonikaebuse.
- 33 Selles kohtus väidavad nad, et erinevate pakendite ja erinevate kaubamärkide kasutamine sama toote jaoks aitab kaasa liikmesriikide turgude eraldamisele ja kahjustab seetõttu ühtlasi ka Euroopa Liidu sisest kaubandust.
- 34 Tuginedes 12. oktoobri 1999. aasta kohtuotsuse Upjohn (C-379/97, EU:C:1999:494) punktidele 38–40, väidavad Impexeco ja PI Pharma, et see, kui kaubamärgi omanik keelab paralleelimportijal kauba uuesti kaubamärgiga tähistamise, kujutab endast ühendusesise kaubanduse takistust, mis toob kaasa liikmesriikide turgude kunstliku eraldamise, juhul kui selline uuesti tähistamine on vajalik selleks, et mainitud importija saaks asjaomast kaupa impordiliikmesriigis turustada. See kohtupraktika on nende sõnul ülekantav olukorrale, kus geneeriline ravim tähistatakse uuesti originaalravimi kaubamärgiga siis, kui need ravimid on EMP turule viinud majanduslikult seotud ettevõtjad.
- 35 Novartis väidab, et määruse nr 207/2009 artikli 13 lõike 1 ja Beneluxi konventsiooni artikli 2.23 lõike 3 kohaselt võib kaubamärgist tuleneva õiguse amendumisega tegemist olla ainult sellise kauba puhul, mis on „selle kaubamärgi all“ EMP turule viidud omaniku poolt või tema loal, mitte aga siis, kui paralleelimportija tähistab asjaomase kauba uue kaubamärgiga.
- 36 Võttes arvesse, et nimetatud asjaoludel on tema menetluses olevates kohtuvaidlustes vaja tõlgendada liidu õigust, otsustas hof van beroep te Brussel (Brüsseli apellatsioonikohus, Belgia) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused, mis kohtuasjades C-253/20 ja C-254/20 on identselt sõnastatud:

1. Kas ELTL artikleid 34–36 tuleb tõlgendada nii, et kui kaubamärgiga kaitstud ravimi (originaalravim) ja geneerilise ravimi on EMP turule viinud üksteisega majanduslikult seotud ettevõtjad, võib kaubamärgi omaniku vastuseis geneerilise ravimi impordiriigis edasisele turustamisele paralleelimportija poolt, kes on kõnealuse ravimi ümberpakendanud ja märgistanud selle originaalravimi kaubamärgiga, viia liikmesriikide turgude kunstliku eraldamiseni?
2. Kui vastus sellele küsimusele on jaatav, siis kas sellisel juhul tuleb kaubamärgi omaniku vastuseisu sellele [uuesti märgistamisele] hinnata [11. juuli 1996. aasta kohtuotsuse Bristol-Myers Squibb jt (C-427/93, C-429/93 ja C-436/93, EU:C:1996:282) punktis 79 loetletud] tingimuste alusel?
3. Kas nendele küsimustele vastamisel on oluline, et geneeriline ravim ja kaubamärgiga kaitstud ravim (originaalravim) on kas identsed või neil on sama terapeutiline toime 19. aprilli 2001. aasta kuningliku dekreeedi [inimtervishoius kasutatavate ravimite paralleelimpordi ning inim- ja veterinaarravimite paralleeljaotuse kohta, mida on muudetud 21. jaanuari 2011. aasta kuningliku dekreediga,] artikli 3 lõike 2 tähenduses?“

Menetlus Euroopa Kohtus

- 37 Euroopa Kohtu presidendi 14. juuli 2020. aasta otsusega liideti kohtuasjad C-253/20 ja C-254/20 menetluse kirjaliku ja suulise osa ning kohtuotsuse huvides.

Eelotsuse küsimuste analüüs

Sissejuhatavad märkused

- 38 Määrus nr 207/2009 tunnistati kehtetuks ja asendati alates 1. oktoobrist 2017 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määrusega (EL) 2017/1001 Euroopa Liidu kaubamärgi kohta (ELT 2017, L 154, lk 1), ning direktiiv 2008/95 tunnistati kehtetuks ja asendati alates 15. jaanuarist 2019 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2015. aasta direktiiviga (EL) 2015/2436 kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT 2015, L 336, lk 1).
- 39 Võttes arvesse põhikohtuasja asjaolude toimumise aega, on nende suhtes siiski *ratione temporis* kohaldatavad määrus nr 207/2009 ja direktiiv 2008/95.

Sisulised küsimused

- 40 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on ELTL artikliga 267 kehtestatud liikmesriikide kohtute ja Euroopa Kohtu vahelises koostöömenetluses Euroopa Kohtu ülesanne anda liikmesriigi kohtule tarvilik vastus, mis võimaldaks viimasel tema menetluses oleva kohtuasja lahendada. Seda arvestades peab Euroopa Kohus talle esitatud küsimused vajaduse korral ümber sõnastama (26. aprilli 2022. aasta kohtuotsus Landespolizeidirektion Steiermark (sisepiirikontrolli maksimaalne kestus), C-368/20 ja C-369/20, EU:C:2022:298, punkt 50 ning seal viidatud kohtupraktika). Ka võib Euroopa Kohus arvesse võtta neid liidu õigusnorme, millele liikmesriigi kohus ei ole oma küsimuses viidanud (8. septembri 2022. aasta kohtuotsus RTL Television, C-716/20, EU:C:2022:643, punkt 55 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 41 Käesoleval juhul tuleb esitatud küsimustele vastamiseks võtta arvesse liidu teise õiguse sätteid, mis on ette nähtud määruse nr 207/2009 artikli 9 lõikes 2 ja artiklis 13 ning direktiivi 2008/95 artikli 5 lõikes 1 ja artiklis 7, kuivõrd need puudutavad kaubamärgi omaniku õigusi ja kaubamärgist tulenevate õiguste ammendumise küsimust.
- 42 Seega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus oma küsimustega, mida tuleb käsitleda koos, sisuliselt teada saada, kas määruse nr 207/2009 artikli 9 lõiget 2 ja artiklit 13 ning direktiivi 2008/95 artikli 5 lõiget 1 ja artiklit 7 tuleb ELTL artikleid 34 ja 36 aluseks võttes tõlgendada nii, et originaalravimi kaubamärgi ja geneerilise ravimi kaubamärgi omanik võib paralleelimportijal keelata ühest liikmesriigist imporditud geneerilise ravimi turuleviimise teises liikmesriigis, kui paralleelimportija on selle geneerilise ravimi ümberpakendanud uude välispakendisse, millel on vastava originaalravimi kaubamärk.
- 43 Kõigepealt tuleb meenutada, et määruse nr 207/2009 artikli 9 lõike 1 ja direktiivi 2008/95 artikli 5 lõike 1 kohaselt tuleneb kaubamärgi registreerimisest selle omanikule ainuõigus, mis vastavalt määruse artikli 9 lõike 2 punktile a ja direktiivi artikli 5 lõike 1 punktile a annab omanikule õiguse

keelata kolmandatel isikutel tema loata kasutada kaubanduses selle kaubamärgiga identset tähist kaupade või teenuste suhtes, mis on identsed nendega, mille jaoks see kaubamärk on registreeritud.

- 44 Määruse nr 207/2009 artikli 9 lõikes 3 ja direktiivi 2008/95 artikli 5 lõikes 3 on näitlik loetletu kasutusviisidest, mille kaubamärgi omanik võib keelata (25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Mitsubishi Shoji Kaisha ja Mitsubishi Caterpillar Forklift Europe, C-129/17, EU:C:2018:594, punkt 38 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 45 Eelkõige tuleneb määruse artikli 9 lõikest 3 ja direktiivi artikli 5 lõikest 3, et omanik võib muu hulgas keelata kolmandatel isikutel kõnealuse tähise kinnitamise kaubale või selle pakendile ning selle tähise all kauba importimise ja turustamise.
- 46 Kaubamärgi omaniku ainuõigus on ette nähtud selleks, et ta saaks kaitsta oma konkreetseid huve kõnealuse kaubamärgi omanikuna, st tagada, et kaubamärk saaks täita oma ülesannet. Seega peab selle õiguse teostamine piirduma juhtudega, kui tähise kasutamine kolmanda isiku poolt kahjustab või võib kahjustada kaubamärgi ülesandeid. Nende ülesannete hulgas on nii kaubamärgi peamine ülesanne tagada tarbijale kauba või teenuse päritolu kui ka muud ülesanded, nagu asjaomase kauba või teenuse kvaliteedi tagamine ning teavitamise, investeringute ja reklaamiga seotud ülesanded (vt selle kohta 25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Mitsubishi Shoji Kaisha ja Mitsubishi Caterpillar Forklift Europe, C-129/17, EU:C:2018:594, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 47 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on kaubamärgi peamine ülesanne tagada sellega tähistatud kauba päritolu, ning sellega, kui kolmas isik kaubamärgi omaniku loata kauba ümber pakendab, võib kaasneda tõeline oht sellele päritolutagatisele (vt selle kohta 17. mai 2018. aasta kohtuotsus Junek Europ-Vertrieb, C-642/16, EU:C:2018:322, punkt 23 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 48 Määruse nr 207/2009 artikli 13 lõike 1 ja direktiivi 2008/95 artikli 7 lõike 1 kohaselt ei anna kaubamärk omanikule siiski õigust keelata kaubamärgi kasutamine kauba puhul, mis on selle kaubamärgi all liidus turule viidud kaubamärgi omaniku poolt või tema loal. Nende sätete eesmärk on ühitada ühelt poolt kaubamärgist tulenevate õiguste kaitse ja teiselt poolt kauba siseturul vaba liikumise põhihuvid (vt selle kohta 20. detsembri 2017. aasta kohtuotsus Schwepes, C-291/16, EU:C:2017:990, punkt 35).
- 49 Sellega seoses on oluline meenutada, et kuigi määruse nr 207/2009 artikkel 13 ja direktiivi 2008/95 artikkel 7, mis on sõnastatud üldiselt, reguleerivad täielikult kaubamärgist tuleneva õiguse ammendumise küsimuse ja kuigi ELTL artiklis 36 viidatud huvide kaitse tagamiseks vajalike meetmete ühtlustatuse korral tuleb iga sellega seotud riigisisest meedet hinnata nimetatud määruse või direktiivi sätete alusel, mitte ELTL artiklitest 34–36 lähtudes, tuleb seda määrust ja direktiivi sarnaselt kõigi liidu teiseste õigusaktidega tõlgendada ELTLi kaupade vaba liikumist käsitlevatest eeskirjadest, eelkõige ELTLi artiklist 36 lähtudes (vt selle kohta 20. detsembri 2017. aasta kohtuotsus Schwepes, C-291/16, EU:C:2017:990, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 50 Eelkõige tuleneb määruse nr 207/2009 artikli 13 lõikest 2 ja direktiivi 2008/95 artikli 7 lõikest 2, et kuivõrd kaubamärgi omaniku keeld kaupa ümberpakendada kujutab endast erandit kaupade vabast liikumisest, siis ei saa see olla lubatud juhul, kui omaniku poolt kaubamärgist tuleneva õiguse kasutamine kujutab endast liikmesriikidevahelise kaubanduse varjatud piiramist ELTL artikli 36 teise lause tähenduses (vt selle kohta 17. mai 2018. aasta kohtuotsus Junek

Europ-Vertrieb, C-642/16, EU:C:2018:322, punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika). Kaubamärgiõiguse eesmärk ei ole võimaldada kaubamärgi omanikul eraldada liikmesriikide turge ja soodustada seeläbi liikmesriikidevaheliste võimalike hinnaerinevuste säilitamist (11. juuli 1996. aasta kohtuotsus Bristol-Myers Squibb jt, C-427/93, C-429/93 ja C-436/93, EU:C:1996:282, punkt 46).

- 51 Kui kaubamärgi omanik kasutab oma õigust ümberpakendamise keelata, kujutab see endast sellist varjatud piiramist ERTL artikli 36 teise lause tähenduses juhul, kui selle õiguse kasutamine aitab kaasa liikmesriikide turgude kunstlikule eraldamisele ja kui ümberpakendamine toimub pealegi selliselt, et kaubamärgi omaniku seaduslikud huvid on kaitstud, mis tähendab eelkõige seda, et ümberpakendamine ei mõjuta ravimi algset seisukorda ega ole selline, mis võiks kahjustada kaubamärgi mainet (vt selle kohta 10. novembri 2016. aasta kohtuotsus Ferring Lægemedler, C-297/15, EU:C:2016:857, punkt 16 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 17. mai 2018. aasta kohtuotsus Junek Europ-Vertrieb, C-642/16, EU:C:2018:322, punkt 26 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 52 Lisaks leidis Euroopa Kohus, et kuna see, kui omanikul puudub võimalus tugineda oma kaubamärgist tulenevale õigusele, et keelata importijal ümberpakendatud kauba turustamine omaniku kaubamärgi all, tähendab sisuliselt importijal teatava õiguse tunnustamist, mis tavatingimustes kuulub vaid omanikule, siis kaubamärgi omaniku kui õiguse omaja huvides ja tema kaitsmiseks mis tahes kuritarvituste eest saab importijal sellist õigust tunnustada vaid juhul, kui ta vastab teatavatele muudele nõuetele (vt selle kohta 28. juuli 2011. aasta kohtuotsus Orifarm jt, C-400/09 ja C-207/10, EU:C:2011:519, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 53 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt võib kaubamärgi omanik seega õiguspäraselt keelata tema kaubamärki kandva teisest liikmesriigist imporditud farmaatsiatoote hilisema turustamise liikmesriigis, kui selle kauba importija on selle ümberpakendanud ja selle uuesti tähistanud asjaomase kaubamärgiga, välja arvatud juhul, kui:
- tuvastatakse, et kaubamärgist tuleneva õiguse kasutamine selle kaubamärgi omaniku poolt, et keelata ümberpakendatud kauba selle kaubamärgi all turustamine, aitab kaasa liikmesriikide turgude kunstlikule eraldamisele;
  - tõendatakse, et ümberpakendamine ei mõjuta pakendis sisalduva kauba algset seisukorda;
  - pakendil on selgelt märgitud kauba ümberpakendaja ja tootja nimed;
  - ümberpakendatud kauba välisilme ei ole selline, mis võib kahjustada kaubamärgi ja selle omaniku mainet, ja
  - importija on enne ümberpakendatud kauba turuleviimist teavitanud kaubamärgi omanikku ja on viimasele tema nõudel esitanud ümberpakendatud kauba näidise (vt selle kohta 11. juuli 1996. aasta kohtuotsus Bristol-Myers Squibb jt, C-427/93, C-429/93 ja C-436/93, EU:C:1996:282, punkt 79; 26. aprilli 2007. aasta kohtuotsus Boehringer Ingelheim jt, C-348/04, EU:C:2007:249, punkt 32, ja 17. mai 2018. aasta kohtuotsus Junek Europ-Vertrieb, C-642/16, EU:C:2018:322, punkt 28 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 54 Mis puudutab eelkõige käesoleva kohtuotsuse eelmises punktis loetletud esimest tingimust, siis on Euroopa Kohus leidnud, et liikmesriikide turgude kunstlikule eraldamisele aitab kaasa see, kui kaubamärgi omanik keelab ravimite überpakendamise, mis on vajalik paralleelselt imporditud kauba turustamiseks impordiliikmesriigis (26. aprilli 2007. aasta kohtuotsus Boehringer Ingelheim jt, C-348/04, EU:C:2007:249, punkt 18).
- 55 Kõnealune vajalikkuse tingimus on täidetud eelkõige siis, kui impordiliikmesriigis turustamise ajal valitsevate asjaolude tõttu ei saa ravimit turule viia samas pakendis, milles seda ekspordiliikmesriigis turustatakse, mistõttu on überpakendamine objektiivselt vajalik, et paralleelimportija saaks asjaomast ravimit kõnealusel liikmesriigis turustada (vt selle kohta 10. novembri 2016. aasta kohtuotsus Ferring Lægemedler, C-297/15, EU:C:2016:857, punkt 20 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 56 Teisalt ei ole see tingimus täidetud, kui toote überpakendamine on seletatav üksnes paralleelimportija sooviga saada äriine eelis (26. aprilli 2007. aasta kohtuotsus Boehringer Ingelheim jt, C-348/04, EU:C:2007:249, punkt 37).
- 57 Euroopa Kohtu praktika kohaselt soodustab liikmesriikide turgude kunstlikku jagamist ka see, kui kaubamärgi omanikul, kes turustab identset ravimit eri liikmesriikides erinevate kaubamärkide all, olenevalt sellest, millises liikmesriigis seda ravimit turustatakse, on võimalik keelata ekspordiliikmesriigis kasutatud kaubamärgi asendamine kaubamärgiga, mida mainitud omanik impordiliikmesriigis kasutab, kui see asendamine on objektiivselt vajalik selleks, et paralleelimportija saaks seda ravimit viimati nimetatud liikmesriigis turustada (vt selle kohta 12. oktoobri 1999. aasta kohtuotsus Upjohn, C-379/97, EU:C:1999:494, punktid 19 ja 38–40).
- 58 Käesoleval juhul iseloomustab põhikohtuasjade vaidlusi aga asjaolu, et ravimid, mille paralleelkaubandusega on tegemist, on geneerilised ravimid, samas kui kaubamärgid, mille asjaomased paralleelimportijad nende ravimite uutele välispakenditele kinnitavad, on vastavate originaalravimite kaubamärgid.
- 59 Neil asjaoludel tuleb esiteks analüüsida küsimust, kas selliseid ravimeid saab käsitada identsetena käesoleva kohtuotsuse punktis 57 viidatud kohtupraktika tähenduses, mis käsitleb kaubamärgist tulenevate õiguste ammendumist.
- 60 Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et direktiivi 2001/83 (direktiiviga 2004/27 muudetud redaktsioonis) artikli 10 lõike 2 punktis b on geneeriline ravim määratletud kui „ravim, millel on samad kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed toimeained nagu originaalravimil ning mille bioekvivalentsust originaalravimiga on näidanud kohased biosaadavuse uuringud“.
- 61 Järgmiseks tuleb märkida, nagu kohtujurist tegi oma ettepaneku punktis 65, et nimetatud artikli 10 lõike 2 punkti b teise ja kolmanda lause sõnastuse kohaselt võib geneerilise ravimi koostis erineda originaalravimi koostisest ravimvormi, toimeaine keemilise vormi ja abiainete osas.
- 62 Lõpuks on oluline rõhutada, nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 66, et meditsiinilistel põhjustel võib olla vastunäidustatud ravimi ravi ajal asendamine samaväärse ravimiga, olenemata sellest, kas tegemist on originaalravimiga või geneerilise ravimiga. See kehtib eelkõige nn kitsa terapeutilise vahemikuga ravimite puhul.

- 63 Sellises olukorras võib seisukoht, et kui originaalravim ja selle geneeriline vaste on terapeutiliselt samaväärsed, siis on tegemist identse kaubaga käesoleva kohtuotsuse punktis 57 viidatud kohtupraktika tähenduses, kaasa tuua ohu, et tervishoiutöötajad ja patsiendid satuvad eksitusse asjaomase ravimi täpse koostise osas, millel võivad olla tõsised tagajärjed viimaste tervisele.
- 64 Seega võib ainult sellist ravimit, mis on igas mõttes identne teise ravimiga, pakendada ümber uude välispakendisse, mis on tähistatud selle teise ravimi kaubamärgiga.
- 65 Sellega võib eelkõige tegemist olla juhul, kui nii originaalravimi kui geneerilise ravimi tootja on sama ettevõtja või tootjad on majanduslikult seotud ettevõtjad ja tegelikult on tegemist ühe ja sama ravimiga, mida turustatakse kahe erineva korra raames.
- 66 Sellisel juhul ei saa asjaomaste kaubamärkide omaniku õigust keelata ekspordiliikmesriigis tema kasutatava kaubamärgi asendamine kaubamärgiga, mida ta kasutab impordiliikmesriigis turustatavatel ravimitel, põhjendada asjaomaste ravimite suhtes kohaldatava õigusliku korra ega sellega, kuidas tervishoiutöötajad või patsiendid neid tajuvad, kui on tõendatud, et see asendamine on objektiivselt vajalik nende ravimite turustamiseks teisena mainitud liikmesriigis. Vastasel juhul oleks omanikul võimalus aidata kaasa liikmesriikide turgude kunstlikule eraldamisele sellega, et ta turustab identset ravimit nii originaalravimina kui ka geneerilise ravimina.
- 67 Käesolevas asjas leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktides 16 ja 25, et põhikohtuasjades käsitletav geneeriline ravim on identne vastava originaalravimiga.
- 68 Seetõttu tuleb teiseks analüüsida küsimust, kas kaubamärgi omaniku keeld asendada ekspordiliikmesriigis turule viidud geneerilise ravimi kaubamärk impordiliikmesriigis turustatava vastava originaalravimi kaubamärgiga põhikohtuasja asjaoludel tegelikult takistab asjaomase ravimi turule viimist teisena mainitud liikmesriigis.
- 69 Nagu käesoleva kohtuotsuse punktides 55 ja 57 nähtub, oleks see nii, kui asjaomast ravimit ei saaks impordiliikmesriigis turustada selle originaalkaubamärgi all, mistõttu on objektiivselt vajalik selle asendamine, et tagada selle ravimi vaba liikumine siseturul.
- 70 Sellises olukorras ei ole kaubamärgi omanikul õigust keelata paralleelimportijal selle kaubamärgi asendamist, kui viimane tõendab, et asjaomase kauba turustamise ajal valitsevate tingimuste tõttu on originaalkaubamärgi asendamine impordiliikmesriigi kaubamärgiga vajalik asjaomase kauba turuleviimiseks selles liikmesriigis (vt selle kohta 12. oktoobri 1999. aasta kohtuotsus *Upjohn*, C-379/97, EU:C:1999:494, punktid 42 ja 43), ja kui pealegi toimub asendamine nii, et omaniku seaduslikud huvid on kaitstud (vt selle kohta 28. juuli 2011. aasta kohtuotsus *Orifarm jt*, C-400/09 ja C-207/10, EU:C:2011:519, punkt 24 ja seal viidatud kohtupraktika), st kooskõlas tingimustega, mis on ette nähtud 11. juuli 1996. aasta kohtuotsuses *Bristol-Myers Squibb jt* (C-427/93, C-429/93 ja C-436/93, EU:C:1996:282), 26. aprilli 2007. aasta kohtuotsuses *Boehringer Ingelheim jt* (C-348/04, EU:C:2007:249) ning 17. mai 2018. aasta kohtuotsuses *Junek Europ-Vertrieb* (C-642/16, EU:C:2018:322).
- 71 Seevastu siis, kui paralleelimportija saab asjaomast kaupa turustada originaalkaubamärgi all, kohandades vajaduse korral pakendit, et see vastaks impordiliikmesriigi turu nõuetele, ei ole käesoleva kohtuotsuse punktis 55 nimetatud vajalikkuse tingimus täidetud. Sellisel juhul ei ole kaupade vaba liikumine, mis käesoleva kohtuotsuse punktides 48 ja 50 öeldu kohaselt on

liikmesriikidevahelises kaubanduses kaubamärgist tulenevate õiguste ammendumise reegli taustal, sisuliselt ohustatud ega saa seega olla kaubamärgi omaniku õigustatud huvide suhtes ülimuslik.

- 72 Lisaks tuleb meenutada, et – nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 73 – põhimõtteliselt ei saa liikmesriik keelduda geneerilise ravimi paralleelimpordi loa andmisest, kui originaalravimil on selles liikmesriigis müügiluba, välja arvatud juhul, kui selline keeldumine on põhjendatud inimeste tervise ja elu kaitsega seotud põhjustel (vt selle kohta 3. juuli 2019. aasta kohtuotsus Delfarma, C-387/18, EU:C:2019:556, punktid 26, 29 ja 41). Järelikult ei saa käesoleva kohtuotsuse punktis 55 nimetatud vajalikkuse tingimus olla täidetud siis, kui geneeriline ravim vastab igas mõttes originaalravimile, millel on müügiluba, sest tuleb olla seisukohal, et sellisel juhul saab paralleelimportija geneerilist ravimit turustada selle originaalkaubamärgi all.
- 73 Viimaseks tuleb tõdeda, et nagu tuleneb käesoleva kohtuotsuse punktist 56, ei saa kaubamärgi omaniku õigust keelata paralleelimportijal überpakendatud kauba turustamine selle kaubamärgi all piirata siis, kui originaalkaubamärgi asendamine omaniku teise kaubamärgiga on ajendatud üksnes soovist saada majanduslik eelis, nagu eelkõige juhul, kui ettevõtja eesmärk on võrdlusravimi kaubamärgi maine ärakasutamine või teda ajendab soov paigutada kaup tulusamasse kategooriasse.
- 74 Kõiki eespool esitatud kaalutlusi arvestades tuleb eelotsuse küsimustele vastata, et määruse nr 207/2009 artikli 9 lõiget 2 ja artiklit 13 ning direktiivi 2008/95 artikli 5 lõiget 1 ja artiklit 7 tuleb ELTL artikleid 34 ja 36 aluseks võttes tõlgendada nii, et originaalravimi kaubamärgi ja geneerilise ravimi kaubamärgi omanik võib paralleelimportijal keelata ühest liikmesriigist imporditud geneerilise ravimi turule viimise teises liikmesriigis, kui paralleelimportija on selle geneerilise ravimi überpakendanud uude välispakendisse, millel on vastava originaalravimi kaubamärk, välja arvatud juhul, kui esiteks on need kaks ravimit igas mõttes identsed ja kui teiseks vastab kaubamärgi asendamine 11. juuli 1996. aasta kohtuotsuse Bristol-Myers Squibb jt (C-427/93, C-429/93 ja C-436/93, EU:C:1996:282) punktis 79, 26. aprilli 2007. aasta kohtuotsuse Boehringer Ingelheim jt (C-348/04, EU:C:2007:249) punktis 32 ja 17. mai 2018. aasta kohtuotsuse Junek Europ-Vertrieb (C-642/16, EU:C:2018:322) punktis 28 ette nähtud tingimustele.

Kohtukulud

- 75 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2009. aasta määruse (EÜ) nr 207/2009 Euroopa Liidu kaubamärgi kohta, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2015. aasta määrusega (EL) 2015/2424, artikli 9 lõiget 2 ja artiklit 13 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2008. aasta direktiivi 2008/95/EÜ kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta artikli 5 lõiget 1 ja artiklit 7 tuleb ELTL artikleid 34 ja 36 aluseks võttes

tõlgendada nii, et

originaalravimi kaubamärgi ja geneerilise ravimi kaubamärgi omanik võib paralleelimportijal keelata ühest liikmesriigist imporditud geneerilise ravimi turule viimise teises liikmesriigis, kui paralleelimportija on selle geneerilise ravimi ümberpakendanud uude välispakendisse, millel on vastava originaalravimi kaubamärk, välja arvatud juhul, kui esiteks on need kaks ravimit igas mõttes identsed ja kui teiseks vastab kaubamärgi asendamine 11. juuli 1996. aasta kohtuotsuse Bristol-Myers Squibb jt (C-427/93, C-429/93 ja C-436/93, EU:C:1996:282) punktis 79, 26. aprilli 2007. aasta kohtuotsuse Boehringer Ingelheim jt (C-348/04, EU:C:2007:249) punktis 32 ja 17. mai 2018. aasta kohtuotsuse Junek Europ-Vertrieb (C-642/16, EU:C:2018:322) punktis 28 ette nähtud tingimustele.

Allkirjad